

Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)

Załącznik nr 5 – Streszczenie

Opracowanie:
AGERON Polska na zlecenie
Gminy Miasto Radom
Sierpień, 2015

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, przyznanych w ramach
„Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie
planowania miejskich obszarów funkcjonalnych

1 Wprowadzenie

Opracowanie Strategii miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) stanowi działanie realizowane w ramach projektu „Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. W ramach przedmiotowego projektu przewidziano do realizacji łącznie 5 działań:

- Działanie 1 - Moduł transportowy strategii: „Zintegrowane planowanie transportu zrównoważonego ROF”
- Działanie 2 Moduł rewitalizacyjny strategii: „Przeciwdziałanie problemom rozwojowym i społecznym ROF poprzez rewitalizację obszarów zdegradowanych”
- Działanie 3 - Moduł środowiskowy strategii: „Sieć wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (green belt)”
- Działanie 4 - System trwałego wdrażania Strategii rozwoju ROF - opracowanie Strategii rozwoju ROF oraz wytworzenie zdolności instytucjonalnej członków grupy docelowej do wspólnego wdrożenia opracowanych dokumentów
- Działanie 5 - Zarządzanie projektem

Działania od 1 do 3 poprzedziły opracowanie *Strategii*. W ramach realizacji poszczególnych działań wykonano szereg opracowań i analiz obejmujących swym zakresem diagnozę sytuacji oraz rekomendacje działań dedykowanych poszczególnym modułom tematycznym. Rezultaty zrealizowanych działań zostały wykorzystane w ramach działania 4 - opracowania Strategii rozwoju ROF, stanowiącej finalny dokument całego Projektu.

Potrzeba integracji obszarów funkcjonalnych największych polskich miast została wskazana w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*. W tymże opracowaniu obszar funkcjonalny został definiowany jako *spójna pod względem przestrzennym strefa oddziaływania miasta, która charakteryzuje się istnieniem wzajemnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, będących efektem (odbiciem) zachodzących interakcji i zjawisk*. W celu stworzenia sprawnie działającego miejskiego obszaru funkcjonalnego konieczne jest wdrożenie zarządzania wykraczającego poza sztywne granice administracyjne gmin – zmiana podejścia na rzecz zarządzania zintegrowanego na terenie całego obszaru funkcjonalnego. Skala wzajemnych powiązań obserwowanych na terenie obszarów funkcjonalnych jest na tyle istotna, że jej pominięcie może uniemożliwiać realizację sprawnej polityki lokalnej. Dziedzinami, w których powiązania te są szczególnie widoczne są m.in. planowanie przestrzenne, rozwój infrastruktury oraz rozwój rynku pracy.

Podstawą prawną dla określenia miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego jest art. 49d ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Na jego podstawie samorząd gminny lub powiatowy może wnioskować do samorządu wojewódzkiego o określenie obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym oraz jego granic. Czynność ta zostanie podjęta względem ROF w jego granicach zdelimitowanych w ramach realizowanego projektu.

W celu opracowania *Strategii rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego* oraz sformalizowania współpracy w jego ramach, Miasto Radom, jako koordynator, zaprosiło do udziału w realizacji niniejszego projektu wszystkie jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się

w granicach ROF wyznaczonych w trakcie prac nad delimitacją ROF: gminy Gózd, Iłża, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala, miasto Pionki, gmina wiejska Pionki, Przytyk, Skaryszew, Wierzbiца, Wolanów, Zakrzew i Orońsko oraz powiat radomski. Porozumienie w sprawie udziału w realizacji projektu zostało podpisane z powiatem radomskim i wszystkimi 13 gminami wchodzącymi w jego skład. Gmina Orońsko, położona w powiecie szydłowieckim, nie podpisała na chwilę obecną powyższego porozumienia. Forma organizacyjna, w oparciu o którą wdrażana będzie *Strategia* oraz w oparciu o którą funkcjonować będzie ROF zostanie określona oddolnie przez Partnerów *Strategii*. Brak określenia formy organizacyjnej na etapie opracowania *Strategii* ma na celu umożliwienie koncyliacyjnego wypracowanie modelu uwzględniającego relacje łączące poszczególnych Partnerów ROF. W określeniu formy organizacyjnej należy uwzględnić powiązania i relacje występujące pomiędzy wszystkimi Partnerami ROF - należy ograniczać jej zdominowanie przez gminę miasto Radom. Spośród potencjalnych form organizacyjnych ROF w oparciu o które możliwym będzie wdrożenie *Strategii* wymienić można niesformalizowaną współpracę Partnerów ROF lub jedną z form organizacyjnych regulowanych przez zapisy Ustawy o samorządzie gminnym: związek komunalny, porozumienie administracyjne lub stowarzyszenie gmin.

Zakłada się, że zasięg ROF oraz skład jego Partnerów ROF jest zagadnieniem otwartym. Uwzględnia się możliwość weryfikacji delimitacji ROF raz na pięć lat, celem modyfikacji zasięgu ROF oraz składu jego Partnerów. Należy przy tym zaznaczyć, że dołączenie nowych Partnerów ROF nie będzie miało wpływu na modyfikację struktury celowo-działaniowej *Strategii*. Warunkiem dołączenia do ROF będzie akceptacja zapisów *Strategii*.

2 Synteza diagnozy

Diagnoza *Strategii* została przeprowadzona w oparciu o prace diagnostyczne wykonane w ramach poprzedzających ją modułów transportowego, środowiskowego i rewitalizacyjnego. Wnioski pochodzące z analiz przeprowadzonych w ramach poszczególnych modułów poddane zostały syntezie w celu uzyskania komplementarnej społeczno-gospodarczej diagnozy ROF. Wnioski z diagnozy uporządkowane zostały w ramach prezentowanej poniżej analizy SWOT, stanowiącej metodę analityczną polegającą na identyfikacji:

- Mocnych stron (S) – pozytywnych czynników, na których należy oprzeć rozwój;
- Słabych stron (W) – negatywnych czynników, którym należy przeciwdziałać;
- Szans (O) – pozytywnych czynników, które mogą pojawić się w przyszłości;
- Zagrożeń (T) – negatywnych czynników, które mogą pojawić się w przyszłości.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ Korzystne położenie w skali kraju, w tym bliskość Warszawy▪ Niskie koszty pracy▪ Atrakcyjne koszty nieruchomości i realizacji inwestycji▪ Dostępność terenów inwestycyjnych▪ Dostępność siły roboczej▪ Przemysłowe dziedzictwo ROF	<ul style="list-style-type: none">▪ Silna konkurencja społeczno-gospodarcza Warszawy▪ Niski stopień rozwoju społeczno-gospodarczego ROF▪ Znaczący problem wykluczenia społecznego mieszkańców ROF▪ Utrzymujące się wysokie i długotrwałe bezrobocie

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostępność uczelni wyższych ▪ Brak barier ekofizjograficznych ▪ Dostępność Puszczy Kozienskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja młodych, wykształconych i przedsiębiorczych mieszkańców ▪ Nieodpowiedni poziom kapitału ludzkiego względem oczekiwań pracodawców ▪ Dezurbanizacja Radomia ▪ Degradacja tkanki miejskiej ROF ▪ Malejąca opłacalność realizacji usług publicznych i inwestycji infrastrukturalnych na terenach poddanych presji urbanizacyjnej ▪ Ograniczona atrakcyjność inwestycyjna Radomia ▪ Brak pozytywnego odbioru wizerunku Radomia i ROF ▪ Negatywna tożsamość lokalna mieszkańców ROF ▪ Słaba pozycja polityczna Radomia na szczeblu regionalnym i krajowym ▪ Ograniczona aktywność organizacji pozarządowych na terenie ROF ▪ Ograniczona współpraca samorządów w ramach ROF ▪ Brak ciągłości kanałów ekologicznych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa dróg ekspresowych S7 i S12 ▪ Dostępność środków UE z perspektywy 2014-2020 ▪ Rozwój współpracy w ramach ROF ▪ Ożywienie przemysłu w ROF, w tym przemysłu zbrojeniowego ▪ Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej w relacji Radom-Warszawa ▪ Rozwój portu lotniczego w Radomiu ▪ Rozwój technologii niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii ▪ Budowa zbiornika retencyjnego Jagodno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rosnąca presja urbanizacyjna Radomia ▪ Postępująca dezurbanizacja Radomia ▪ Pogłębiające się wykluczenie społeczne mieszkańców Radomia i ROF ▪ Rosnące koszty i malejąca opłacalność zapewnienia usług i infrastruktury na terenach podlegających presji urbanizacyjnej ▪ Postępujące zmniejszanie się bazy podatkowej Radomia ▪ Ograniczenie dostępności do środków UE spowodowane położeniem w ramach woj. Mazowieckiego ▪ Wzrastająca dominacja społeczno-gospodarcza Warszawy w skali regionu i kraju ▪ Opóźnienia w realizacjach modernizacji infrastruktury komunikacyjnej w kierunku Warszawy oraz dróg ekspresowych S7 i S12 ▪ Wzrastający ruch samochodowy ▪ Wzrastający poziom hałasu i zanieczyszczenia powietrza ▪ Powiększanie się leja depresyjnego pod Radomiem i miastem Pionki ▪ Fragmentacja ekosystemów

3 Struktura Strategii

Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) została oparta na czterostopniowej hierarchicznej strukturze obejmującej misję, cele strategiczne i operacyjne oraz działania.

Misja stanowi określenie głównych zadań rozwojowych stojących przed ROF, do których realizacji przyczyni się *Strategia*. Realizacja misji zostanie zapewniona poprzez osiągnięcie celów strategicznych oraz przyporządkowanych im celów operacyjnych. Działania, będące operacjonalizacją celów operacyjnych określają grupy tematyczne projektów stanowiących bezpośrednie narzędzie wdrażania *Strategii*. Wdrażanie *Strategii* oparte zostanie na projektach zgłaszanych i realizowanych przez Partnerów ROF.

Rys. 1 Struktura strategii

Na podstawie diagnozy opartej na wynikach prac badawczych zrealizowanych w ramach modułu transportowego, rewitalizacyjnego i środowiskowego oraz szeregu spotkań konsultacyjnych, wypracowana została misja Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego:

ROF jest **konkurencyjnym w skali interregionalnej ośrodkiem gospodarczym o wzrastającym poziomie życia mieszkańców** opierającym swoją przewagę na **współpracy Radomia z gminami ROF oraz powiatem radomskim** rozwijającym się w oparciu o **zasady zrównoważonego rozwoju**.

4 Cele strategiczne i operacyjne

Wskazana powyżej misja będzie realizowana poprzez działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych odpowiadających głównym problemom i wyzwaniom rozwojowym ROF określonym w trakcie prac diagnostycznych:

1. Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych ROF

1.1. Wypracowanie i wdrożenie modelu bieżącej współpracy JST w ramach ROF

Wypracowanie i wdrożenie modelu bieżącej współpracy JST w ramach ROF stanowi cel operacyjny, którego osiągnięcie stanowi uwarunkowanie możliwości realizacji pozostałych celów Strategii. Skuteczność wdrażania Strategii, jest uzależniona od bieżącej współpracy i koordynacji działań podejmowanych przez poszczególnych partnerów ROF. Regularna i wzajemna współpraca jest podstawą organizacji obszaru funkcjonalnego, warunkującą efektywność jego funkcjonowania. W ramach omawianego celu operacyjnego zakładana jest realizacja dwóch działań: 1.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie Rady ROF oraz 1.1.2. Integracja działań bieżących i rozwojowych gmin ROF

1.2. Uporządkowanie struktury przestrzennej ROF

Obserwowana w ostatnich latach na terenie ROF postępująca suburbanizacja stanowi zagrożenie efektywności funkcjonowania ROF zarówno jako całości jak i poszczególnych Partnerów ROF. Proces niekontrolowanego rozlewania się zabudowy generuje szereg negatywnych zmian spośród których wymienić można m.in. wzrost zapotrzebowania na rozproszone inwestycje infrastrukturalne, ograniczanie funkcjonalności układu komunikacyjnego oraz znaczącą ingerencję w środowisko przyrodnicze wpływającą negatywnie na warunki życia mieszkańców zarówno poszczególnych gmin ROF jak i ROF jako całości. Suburbanizacja jest procesem naturalnym, jednak jej rozwój powinien podlegać kontroli, poprzez *instrumenty planowania przestrzennego* oraz jej skoncentrowaniu na terenach uprzednio przewidzianych i odpowiednio przygotowanych. Negatywne oddziaływanie suburbanizacji wynika głównie z chaotyczności jej rozwoju – *uporządkowanie struktury przestrzennej* stanowi efektywną metodą przeciwdziałania niekorzystnym skutkom suburbanizacji. *Uporządkowanie struktury przestrzennej ROF zostanie osiągnięte poprzez: 1.2.1. Wyznaczenie spójnych Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ROF; 1.2.2. Wdrożenie wyznaczonych Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego przez gminy ROF poprzez opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz 1.2.3. Wypracowanie i wdrożenie Systemu Informacji Geograficznej (GIS) ROF.*

1.3. Wzrost znaczenia ROF na szczeblu regionalnym i krajowym

Uwarunkowaniem z którym w najbliższych latach musi zmierzyć się ROF jest relatywnie słaba pozycja polityczna Radomia i całego ROF zarówno na szczeblu regionalnym jak i krajowym. Przekłada się to m.in. na opóźnienie realizacji krajowych i regionalnych inwestycji infrastrukturalnych na terenie ROF. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest ograniczona reprezentacja polityczna interesów ROF na arenie regionalnej i krajowej skutkująca niewystarczającą reprezentacją interesów ROF. *Wzrost znaczenia ROF na szczeblu regionalnym i krajowym zostanie osiągnięty poprzez utworzenie wspólnej grupy interesu ROF.*

2. Rozwój społeczno-gospodarczy ROF

2.1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i warunków prowadzenia działalności gospodarczej w ROF

Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i warunków prowadzenia działalności gospodarczej w ROF jest celem operacyjnym, którego realizacja jest skierowana zarówno do inwestorów zewnętrznych, jak i lokalnych przedsiębiorców. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w zakresie napływu nowych inwestycji oraz rozwoju przedsiębiorstw lokalnych stanowi warunek bazowy rozwoju społeczno-gospodarczego ROF. Osiągnięcie tego celu zostanie zapewniona poprzez realizację następujących działań: 2.1.1. Przygotowanie spójnej oferty terenów inwestycyjnych; 2.1.2. Utworzenie spójnego systemu obsługi inwestora 2.1.3. Rozwój infrastruktury otoczenia biznesu; 2.1.4. Wspieranie rozwoju nowych przedsiębiorstw; 2.1.5. Wspieranie rozwoju perspektywicznych branż oraz 2.1.6. Poprawa standardów obsługi w urzędach administracji publicznej.

2.2. Rozwój kapitału ludzkiego na terenie ROF

Znaczącym problemem Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego jest niesatysfakcjonujący poziom kapitału ludzkiego. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest zarówno ograniczona dostępność wykwalifikowanych pracowników, jak i często ograniczona adekwatność wykształcenia posiadanego przez mieszkańców ROF do potrzeb rynku. W celu poprawy zdiagnozowanego stanu, należy podjąć szereg działań mających na celu poprawę jakości kapitału ludzkiego. Działania te wpłyną pozytywnie na dopasowanie kwalifikacji pracowników do wymagań rynku pracy, co stanowić będzie korzyść zarówno dla pracowników jak i pracodawców. W ramach realizacji celu operacyjnego *Rozwój kapitału ludzkiego na terenie ROF* do realizacji przewidziane zostały następujące działania: 2.2.1. Rozwój szkolnictwa ponadgimnazjalnego i wyższego w kierunku branż perspektywicznych; 2.2.2. Współpraca przedsiębiorstw ze szkolnictwem zawodowym i wyższym oraz 2.2.3. Doradztwo oraz szkolenia zawodowe.

2.3. Poprawa wizerunku ROF

Radomski Obszar Funkcjonalny cechuje się brakiem pozytywnego wizerunku zarówno wśród osób spoza ROF jak i jego mieszkańców. Przekłada się to na szereg problemów społeczno-gospodarczych, w tym na zaniżanie rzeczywistego potencjału ROF. Brak przeciwdziałania temu problemowi stanowić może przyczynę zarówno pogłębiania się obserwowanych negatywnych trendów jak i barierę dostrzegania pozytywnych zmian stanowiących efekt wdrażania *Strategii*. Osiągnięcie *Poprawy wizerunku ROF* zostanie zapewnione poprzez realizację następujących działań: 2.3.1. *Rozwój i promocja komplementarnych marek w ROF*; 2.3.2. *Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej ROF* oraz 2.3.3. *Rozbudowa usług i infrastruktury wyższego rzędu oraz aktywizacja życia społecznego ROF*.

3. Poprawa funkcjonalności ROF

3.1. Poprawa funkcjonalności systemu transportowego ROF

Transport jest jednym z najważniejszych filarów funkcjonowania regionu. Celem operacyjnym ROF jest stworzenie funkcjonalnego i zrównoważonego systemu transportowego, dopasowanego do faktycznego zapotrzebowania mieszkańców Radomia i pozostałych gmin ROF. Ze względu na rozległość i specyfikę regionu sieć transportowa łączyć będzie wiele zintegrowanych ze sobą środków transportu, ze zwiększonym naciskiem na transport zbiorowy. Podjęcie kompleksowych działań na szeroką skalę przełoży się bezpośrednio lub pośrednio na udaną realizację pozostałych

celów strategicznych i operacyjnych, takich jak poprawa stanu środowiska przyrodniczego, poprawa wizerunku ROF czy rozbudowa infrastruktury turystycznej. W ramach realizacji celu operacyjnego *Poprawa funkcjonalności systemu transportowego ROF* do realizacji przewidziane zostały następujące działania: 3.1.1. *Budowa sieci węzłów komunikacyjnych w ROF*; 3.1.2. *Priorytetyzacja transportu publicznego w Radomiu*; 3.1.3. *Integracja transportu zbiorowego w ramach ROF*; 3.1.4. *Poprawa stanu lokalnej infrastruktury drogowej ROF*; 3.1.5. *Rozbudowa sieci infrastruktury rowerowej* oraz 3.1.6. *Rozwój dostępności interregionalnej ROF*.

3.2. Modernizacja przestrzeni zurbanizowanej ROF

Przeprowadzone prace diagnostyczne, jako jeden z powodów odpływu ludności z miast ROF (w tym odpływu do stref podmiejskich) wskazały niski i pogarszający się stan zabudowy oraz przestrzeni publicznej miast. W celu przeciwdziałania temu problemowi w ramach *Modernizacji przestrzeni zurbanizowanej ROF* przewiduje się realizację następujących działań: 3.2.1. *Modernizacja przestrzeni publicznej obszarów zabudowanych*; 3.2.2. *Modernizacja zdegradowanych osiedli mieszkaniowych*; 3.2.3. *Rewaloryzacja historycznej tkanki urbanistycznej* oraz 3.2.4. *Likwidacja barier dla osób o ograniczonej aktywności ruchowej*.

3.3. Włączenie społeczne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu na terenie ROF

ROF jest obszarem, w ramach którego w większym stopniu niż w przypadku innych obszarów woj. mazowieckiego widoczna jest kumulacja szeroko pojętych problemów społeczno-gospodarczych. Z tego powodu *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku* wśród obszarów wymagających dodatkowego wsparcia wydzieliła Radomski Obszar Strategicznej Interwencji.

Przeciwdziałanie marginalizacji i koncentracji problemów społeczno-gospodarczych jest zadaniem obejmującym szereg zagadnień – w tym zagadnień dotyczących dostępności infrastruktury i usług publicznych, edukacji i sytuacji na rynku pracy oraz rewaloryzacji przestrzeni publicznej miast i budynków mieszkalnych. Działania odpowiadające tym zagadnieniom zostały zawarte w celach operacyjnych im dedykowanych w ramach celów strategicznych 2. *Rozwój społeczno-gospodarczy ROF* oraz 3. *Poprawa funkcjonalności ROF*. W ramach celu operacyjnego 3.3. *Włączenie społeczne i zapobieganie wykluczeniu społecznemu na terenie ROF* realizowane będą działania dedykowane bezpośrednio aktywizacji społecznej. W ramach omawianego celu przewidziane zostały następujące działania: 3.3.1. *Aktywizacja działalności NGO na terenie ROF*; 3.3.2. *Poprawa dostępności i jakości usług oraz infrastruktury dedykowanej osobom starszym*; 3.3.3. *Poprawa dostępności i jakości usług oraz infrastruktury pomocy społecznej*.

3.4. Poprawa jakości i dostępności pozostałych usług publicznych oraz infrastruktury ROF

W celu poprawy funkcjonalności ROF konieczne jest również zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących podstawowe udogodnienia dla mieszkańców. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych przyczyni się do wzrostu poziomu jakości życia na terenie ROF. W ramach niniejszego celu operacyjnego do realizacji przewidziane zostały trzy działania: 3.4.1. *Poprawa bezpieczeństwa na terenie ROF*; 3.4.2. *Wzrost dostępności przedszkoli i żłobków na terenie ROF*; 3.4.3. *Poprawa dostępności i jakości funkcjonowania infrastruktury zdrowia* oraz 3.4.4. *Wzrost dostępności Internetu*.

4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego ROF

4.1. Poprawa funkcjonalności systemu przyrodniczego ROF

Funkcjonalność systemu przyrodniczego ROF, na skutek postępującej presji urbanistycznej stanowiącej efekt niekontrolowanej suburbanizacji, ulega systematycznemu obniżeniu. Zmiany form użytkowania terenu, parcelacja środowiska przyrodniczego oraz przecinanie i blokowanie kanałów migracyjnych przyczyniają się do pojawiania zmian, których odwrócenie może być trudne lub nawet niemożliwe. Obniżanie funkcjonalności środowiska przyrodniczego ROF skutkować będzie obniżaniem nie tylko walorów krajobrazowych oraz warunków funkcjonującej w jego ramach fauny i flory – obserwowane zmiany, w przypadku braku przeciwdziałania im, prowadzić będą do pogarszania się jakości życia mieszkańców zarówno w ramach poszczególnych gmin ROF jak i Radomia. W celu poprawy funkcjonalności systemu przyrodniczego ROF zakładana jest realizacja dwóch działań: 4.1.1. *Utworzenie Radomskiej Sieci Terenów Otwartych „Green Belt”* oraz 4.1.2. *Poprawa drożności korytarzy ekologicznych*

4.2. Ograniczenie negatywnego oddziaływania społeczno-gospodarczego na środowisko ROF

W celu osiągnięcia poprawy stanu środowiska przyrodniczego, oprócz działań wskazanych w ramach celu operacyjnego 4.1. *Poprawa funkcjonalności środowiska przyrodniczego ROF* niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia bieżącego negatywnego oddziaływania społeczno-gospodarczego na środowisko ROF. W tym celu do realizacji przewidywane są następujące działania: 4.2.1. *Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie ROF*; 4.2.2. *Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii niskoemisyjnych* oraz 4.2.3. *Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców ROF*.

Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru funkcjonalnego (ROF) poprzez wskazane w niej cele oraz działania jest bezpośrednio powiązana ze strategicznymi dokumentami wyższego rzędu. Stanowiąc one będzie skuteczne narzędzie implementacyjne dla celów zawartych w:

- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności
- Strategii Rozwoju Kraju 2020
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
- Założeniach Krajowej Polityki Miejskiej
- Założeniach Narodowego Planu Rewitalizacji
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Wdrażanie *Strategii* zostanie oparte na realizacji projektów, których zakres tematyczny jest zgodny z działaniami *Strategii*. Projekty te będą mogły być realizowane zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego, jednostki im podległe, prywatne przedsiębiorstwa, jak i organizacje pozarządowe. Z tego względu finansowanie wdrażania *Strategii* będzie bazować zarówno na środkach publicznych i prywatnych, przy czym to środki publiczne (w szczególności budżety Partnerów ROF) należy uznać za podstawowe źródło finansowania wdrażania *Strategii*. Możliwością ograniczenia kosztów wdrażania

Strategii, zarówno w przypadkach finansowania ze źródeł publicznych i prywatnych, jest pozyskanie finansowania zewnętrznego w postaci dofinansowania realizacji projektów ze środków UE. Powiązanie działań *Strategii* z priorytetami inwestycyjnymi określonymi w ramach Umowy Partnerstwa oraz priorytetami inwestycyjnymi określonymi w ramach poszczególnych programów operacyjnych zostało przedstawione w *Strategii* w rozdziale *Źródła finansowania*. Fakt powiązania działania z osią priorytetową programu operacyjnego oznacza możliwość ubiegania się o dofinansowanie realizacji projektu w ramach danego działania z tytułu wskazanej osi priorytetowej.